

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Till redaktionen insänd periodisk litteratur:

Ny Svensk tidskrift, nr 2—3. — Nordisk tidskrift nr 2, 3. — Pedagogisk tidskrift, nr 3, 4. — Läsning för folket, nr 1. — Förr och Nu, nr 4. — Svensk läraretidning, nr 12—17. — Helsovänneren, nr 7, 8. — Sedlighetsvännen, nr 3. — Idun nr 12—17. — Svensk Musiktidning, nr 4, 5. — Slöjdundervisningsbladet, nr 3. — Svensk bokhandelstidning, nr 12—16. — Nya bokhandelstidningen, nr 12—16. Jordmodern, nr 4. — Finsk tidskrift, nr 3, 4. — Hemmet och Samhället, nr 4. — Kvinden og Samfundet, nr 3. — Hvad vi vil, nr 7, 8. — Tilskueren, nr 2, 3. — Koti ja Yhteiskunta, nr 3, 4. — Englishwoman's review, nr 3, 4. — Women's suffrage journal, nr 4. — Woman's journal, nr 10—15. — Deutsche Hausfrauenzeitung, nr 12—17. — Neue Bahnen, nr 6—8. — Das Magazin für die Litteratur des In- und Auslandes, nr 12—17. — La citoyenne, nr 157.

Fredrika-Bremer-Förbundets

hemstudier.

Ledning för hemstudier inom olika ämnen lemnas af Fredrika-Bremer-Förbundet.

Ledningen innefattar:

- 1) *Allmänna råd eller anvisningar rörande litteratur,*
afgift 1 kr.
- 2) *Studieplan* 5 „
- 3) *Råd och fortsatt ledning,* hvarvid lärjungen har rätt att hvar fjortonde dag insända en skriftlig uppsats och förfrågningar.
Afgift för halfår för hvarje ämne 15 „
Närmare upplysningar meddelas genom Fredrika-Bremer-Förbundets byrå.

Något om våra nyare barnböcker.

I ett skolbibliotek finnas naturligtvis en hel mängd böcker. Der finnas representanter både för det nyttiga slaget och det roliga slaget. De nyttiga lånas vanligen ut som hjälp vid kriaskrifningar eller åt lärjungar, som vilja förkofra sig i ett eller annat ämne. Men för att hålla oss vid sanningen — efterfrågan på de der nyttiga böckerna är ej synnerligen stor. Annorlunda är förhållandet med de roliga. Deras hyllor äro vanligen mycket glest besatta, ja, en del af dem vandra ständigt ur hand i hand. Och hvem kan väl undra på att så är förhållandet! Då en lärjunge har så många nyttiga skolböcker, så mycket att läsa, som anstränger minne och förstånd, så vill han gärna på lediga stunder hafva något till lifs äfven för fantasien. Men äfven bland de roliga böckerna gifves det en bestämd skillnad. Låtom oss blott betrakta dem ut- och invändigt! En del af dem se ut, som om de nyligen kommit från boklådan; med andra deremot är det mycket klenst bestämdt hvad den yttre fägringen angår: ryggen är bräckt, och papperet skiftar betänkligt i grått, och detta fastän dessa barnens favoriter vanligen finnas i dubbla exemplar. Och samma favoriter år ut och år in! Smaken är städse densamma. Den bok, som ett år icke vunnit högre bifall än ett "åh ja", vinner sällan nästa år något högre. Deremot gifves det andra böcker, hvilka alltid återlemnas med glädjestrålände ögon och hvilka nästan alltid äro upp-tingade på förhand: de finnas aldrig på hyllan, förr än hela klassen läst dem.

Det bör sålunda icke vara svårt för dem, som sysselsatt sig med barn och deras läsning, att veta hvad som är i ett sundt barns smak. Vi tala icke här om de blaserade barnen, ty beklagligtvis gifves det äfven sådana — sällan af naturen, utan oftast till följd af en förvänd uppfostran. Den läsning, som skall passa det sunda barnet och af detsamma omfattas med kärlek, den bör vara beslägtad med barnanaturen och vara frisk och sund som den; derjämte bör den hafva en poetisk fägring, som kan fångsla det för intryck mottagliga barnasinnets. I den fantasiens örtagård, der barnen släppas ut att göra sina första skördar, skall det växa rosor och ej tistlar.

Äro nu vår tids barnböcker i allmänhet sådana, att man utan vidare kan sätta dem i barnens händer? Hafva vi vid

jularna blott att låta barnlitteraturens alster vandra från boklådan och in bland julklappshögarna? Vi tro det icke. Ännu behöfves mycken soffring och mycket gallrande. Vi höra ju ständigt det ordet upprepas, "att för barnen är endast det bästa godt nog", och likväl träffa vi på så mycket, som är medelmåttigt eller rent af underhålligt.

Det är ingalunda vår afsigt att här lemna någon uttömmande granskning af vår tids barnböcker. En sådan uppgift skulle vida öfverstiga vår förmåga. Det är blott några iakttagelser, gjorda vid läsningen af barnens böcker och vid umgänget med barnen själfva, som vi velat lemna Dagnys läsare.

En företeelse, som bör glädja hvarje barnvän är, att äfven inom barnlitteraturen uppstått en riktning, som bär prägeln af en sund realism. I de flesta af våra nyare svenska barnböcker uppträda ej längre de små hjältarna och hjälteinnorna handlande och talande som gamla människor med en lång lifserfarenhet bakom sig och dertill som de mest ädla, upphöjda och storsinnade personligheter. Nej, vi träffa nu på verkliga barn, ej blott idealbarn, utan äfven riktigt stygga barn. Vi få vara med dem i sorg och glädje, i skämt och allvar, och vi finna, att de ofta äro tecknade efter verkligheten.

De författarinnor, som de senaste åren bjudit oss på sådana skildringar ur den verkliga barnavärlden äro förnämligast J. C. v. Hofsten och Laura Fitinghoff. Vi kunna äfven dit räkna Mathilda Langlet, ehuru vi frukta, att hon är väl mycket undervisande för att riktigt passa den publik, som ännu ej fått ögonen öppna för betydelsen af det didaktiska elementet i litteraturen. Med hvilken glädje hafva ej fröken Hofstens "Barnhistorier" mottagits och hvilka friska fjällvindar hafva ej strömmat oss till mötes i fru Fitinghoffs "En liten värld bland fjällen." Och dock tro vi, att äfven på det område, som dessa författarinnor representera, missriktningar äro på väg att uppstå. Det har gått här som i de storas realistiska litteratur. Författarna hafva så ansträngt sig att skriva riktigt naturligt, att de ibland råkat in på det onaturligas område. De gamla osanna idealbarnen äro afskaffade, och vi hafva i stället fått verkliga barn, som äro utsatta för allehanda pröfningar på hvardagslifvets område. I följd deraf råka de ur jämnvigten och blifva elaka och hämdlystna. Nu måste det naturligtvis finnas någon orsak

till deras ondska — och det är just i uppfinningen af dessa orsaker, som det mången gång ligger något ansträngdt och onaturligt och som ger berättelsen en anstrykning af någonting "gjordt."

Är det t. ex. verkligen så obarmhertigt att låta den i berättelsen "Pröfningar" af L. Fitinghoff (Nya barnbiblioteket I.) omtalade lille Magnus springa åtskilliga ärenden, fastän det är hans sista lofdag, då det på eftermiddagen skall blifva kalas i hans eget hem? Vi medgifva gärna, att "Faster Lina" är bra litet omtänksam, som låter honom springa två gånger till Norrgatan — men sådant kan hända. Skola barn verkligen vänjas vid att endast tänka på sig själfva och ej också på andra, äfven om detta senare skulle ske med någon uppoffring? Och är det vidare troligt, att samma faster Lina vid middagsbordet håller ett långt tal om nyttan af försakelse i anledning deraf, att Magnus blef utan soppa, då det händelsevis kom en oväntad gäst till middagen? Öfver sådana små missöden brukar man eljest draga tystnadens slöja. Att en skolpojke ej blir särskildt glad öfver att springa ärenden fram och tillbaka sista lofdagen, då kälkföret är godt, det förstå vi nog, men att han särskildt skulle lida af att bära "en illaluktande lampbrännare" till en fotogenbod, der man skall sitta "i en lukt, så att man kunde storkna", det tro vi ej mycket på — skolpojkers luktsinne är i allmänhet ej så starkt utveckladt. För resten måste väl en och hvar af oss någon gång gå in i en fotogenbod. Emellertid behöfvas alla dessa pröfningar för att Magnus skall blifva riktigt ond och i tankarna kalla faster Lina "huggorm" och "skorpion."

Lyckligtvis äro vi öfvertygade om, att högst få af berättelsens läsare i verkligheten hafva träffat på en så elak faster, som den här omtalade; hon vill ej ens uppmuntra Magnus med en kopp kaffe och litet nybakadt bröd, utan låter honom blott känna lukten. Skall en sådan skildring som den ofvan omtalade, göras, önskade vi, att den komme i oförnuftiga och elaka fastrars händer, och ej i barnens.

Vi hafva nu kommit in på ett annat område, der vi tro, att misstag ofta omedvetet begås, i det att barnen bjudas på sådana berättelser, hvilka bättre passa för de vuxna. Så kommer t. ex. i fröken Hofstens roliga och varmt skrifna berättelse "Den snälla tanten" (Nya svenska barnbiblioteket I) en liten odyglig flicka, Gunhild, och smälter iskorpan,

som håller på att växa kring den ensamma Tant Reginas hjärta. Lifvet har nämligen handskats hårdhänt med Tant Regina. Vi tro icke, att kärnpunkten i den fina berättelsen uppfattas af barn. För dem torde det intrycket bli starkast, att Gunhild var en liten odygdig flicka, och att det mycket väl går an att tigga sig till både pepparkakor och karameller af stränga tanter, som en gång sagt nej, och att det just ingenting gör, om man drar ner bordduken och blåbärsoppnan på golvet.

Fru Fitinghoff går dock ännu längre i detta afseende. Af allt hjärta sympatisera vi med henne deri, att en mor bör svara sitt barn sanningsenligt och uppriktigt, äfven när barnet gör frågor, som äro af grannliga och ömtålig natur. En mor bör bättre än någon annan kunna bedömma, när hon skall tala och *hvad* hon skall säga sitt barn. Genom att själf tala hindrar hon barnet att vända sig till kamrater eller oförståndiga tjänarinnor för att få upplysning i de ämnen, som det börjat att spekulera öfver. Svar på sina frågor skaffa sig alltid barn på något sätt, derom kunna vi vara förvissade. De frågor, som barn en gång satt under debatt, släppa de ej, förr än de kommit till klarhet. Fru Fitinghoff säger i företalet till "En liten värld bland fjällen", att en mor bör tacka Gud, att hennes älsklingar hos *en moder* kunna söka få svar på sina spörsmål. Häraf skulle man väl draga den slutsatsen, att det icke är i en barnbok, som den frågan bör debatteras, huruvida änglarna kommit med den lille nyfödda brodern, eller om han hittats i forssen. Det är emellertid den tolfåriga Elsa, som upplyser sina syskon om sanningen och meddelar dem, hvad hon fått veta af sin mor. Hvad som härom säges, det är sagdt, både fyndigt och fint, och vi tro, att mer än en mor kunde hafva åtskilligt att lära deraf — men i en barnbok bör det efter vår mening icke stå. Barnböckernas innehåll är ju något, som vi önska göra till barnens egendom, något som de sinsemellan kunna glädjas åt och tala om, och just derföre önska vi, att frågor af så ömtålig natur, som de ofvan omtalade — de må vara aldrig så väl behandlade — må vara derifrån bannlysta. Om dem bör en mor tala med sina barn — ej barnen på egen hand. Att vi å andra sidan äfven önska storkhistorierna förvisade ur barnlitteraturen, det torde falla af sig själf.

Hvarföre fru Fitinghoff vidare i sitt "Bibliotek för barn och ungdom" upptagit berättelsen om något så abnormt, som att den fyraårige Helmer blef förälskad i en ung flicka och dog af kärlek — det kunna vi omöjligen förstå. Är berättelsen sann, så torde den möjligen kunna intressera iakttagare på det psykologiska området, men ej barn. Då fru Fitinghoff kan bjuda våra barn på så verkligt goda och förträffliga berättelser som t. ex. "Viola" och "Huru Lill-Valle vardt Stor-Valle", hvarföre skall hon ej sikta och sälla litet nogare? Att denna siktning är en mycken svår uppgift, ja kanske den allra svåraste för en författare, det veta vi väl. Häruti har ju till och med en sådan författare som Andersen mången gång misslyckats, det måste vi ju erkänna. Huru många af Andersens sagor äro ej sagor för de stora, och ej för de små!

Då vi här närmast sysselsätta oss med vår inhemska barnlitteratur, tränger sig den frågan ovillkorligen på oss: är det verkligen så, att barn mest tycka om historier, som handla om andra barn? Vi kunna härpå svara både ja och nej. Det är ju naturligt, att barn känna sig mest hemmastadda i sin egen värld, och att de bäst förstå hvad som der tilldrager sig, men de söka också efter och behöfva något, som är öfver och bortom dem själfva. I fantasiens värld stifta barn gärna konungariket, och der draga de hällre ut på äfventyr med sagans hjältar än de spatsera på verklighetens gator och torg. Vi önska derföre icke, att de moderna barnhistorierna komma att tränga ut de goda gamla sagorna och äfventyrsböckerna med troll och jättar, prinsar och prinsessor, indianer och ädla riddare.

De författare, som år efter år bjuda oss på skildringar ur barnens lif, gifva oss ofta berättelser, som äro enformiga och matta. Så kan t. ex. fröken Hofstens sista berättelser icke mäta sig med hvad hon först gaf oss — eller kanske är det blott så, att vi fått för mycket af samma sort. Topelius kunde nästan hvarje år sända de svenska barnen en kärkommen julgåfva, men han hade också många strängar på sin harpa. Han gaf dem både vers och prosa och förde dem med Sampo Lappelill till Lapplands fjäll och med Prinsessan Lindagull till Persiens marmorslott. Öppna vi deremot en af våra nyare barnböcker, så är det nästan idel berättelser om barn i hvardagslifvets små förhållanden. Motiven som behandlas

äro i allmänhet obetydliga. Så är det t. ex. en liten flicka, som tar sig det orådet för att gifva sin docka ett saltsjöbad, hvaraf denna far mycket illa, men en snäll farbror gifver henne snart en ny docka. Berättelsen må vara aldrig så väl framställd, den gör på barnet icke något kraftigt intryck; dylika små berättelser läsas sällan om af sin publik. Helt annorlunda är det med de goda sagorna och äfventyrsböckerna; de fångsla barnens uppmärksamhet på ett kraftigt sätt, de läsas och läsas om igen, ja, de uppföras vid barnens lekar. I innehållet af detta slags böcker ligger en maning till handlingskraft, som de moderna stämningsbitarna alls icke kunna gifva. De föra snarare in på den moderna själfanalysens icke alltid helsosamma stråt.

Barn älska för öfrigt icke blotta stämningar; de äro mycket sunda realister och vilja gärna hafva klart besked om sina hjältar från början till slut. Dermed hafva vi naturligtvis ej velat säga, att icke en god berättelse äfven bör vara stämningsfull — nakna och torra historier äro ej i barns smak. Vi tro vidare, att berättelser med ett alltför obetydligt innehåll äfven hafva den faran med sig, att de vänja barnen att läsa på ett ytligt sätt. Det behöfves icke något slags ansträngning, hvarken af förståndet eller fantasien, för att tillegna sig innehållet, och sådan läsning verkar förslappande. Det händer derföre ofta, att då man tillfrågar ett barn huruvida det läst den ena eller den andra af de nyare böckerna, att man får det svaret: "jag minns inte riktigt, får jag se efter?" — och efter mycket seende är det ofta taflorna, som fälla utslaget. Det barn deremot som t. ex. left med Robinson på hans ö, glömmar icke att det läst Robinson Crusoe.

Lika litet som det är värdt att bjuda barn på blotta stämningsbitar, lika oförnuftigt är det, att i barnböckerna göra mer eller mindre spetsiga hänsyftningar på dagens frågor, hvilka ju icke äro af intresse för de små. Vi påminna här om en förliden jul utkommen bok, Sniggel Snuggel, i hvilken en grefve hotar sina barn med, att han skall "be bönderna i riksdagen komma och ta dem." Om några doktorer säges det, att de talade latin för att visa, "att de voro riktigt lärda." Om Sniggel Snuggel själf heter det, att han var "den felande länken." (Hvad boken för öfrigt angår, hafva vi aldrig kunnat förlika oss med illustrationerna öfver den stac-

kars lilla trollungen med den ohyggliga svansen). Nej, barn älska det rättframma och naturliga, hvarföre också sådana berättelser som "Karins Amerikaresa" och "En utflygt i det gröna" af Lotten D. (Julklapp till svenska barn) alltid skola stå högt i deras gunst.

Ehuru vi för öfrigt ej nämnt nårot om öfversättningslitteraturen, kunna vi ej underlåta att fästa uppmärksamheten på den schweiziska författarinnan J. Splyris bok Heidi. Hon är tio- och tolfåringarnas gunstling, och hon förtjänar det äfven. Heidi och fru Kerfsteds "Små och stora" höra kanske främst, jämte en del sagor, till de böcker, som uppträda med brutna ryggar och gråa blad.

Ej heller hafva vi här sysselsatt oss med de s. k. småbarnsböckerna. Sådana hafva vi af förträfflig beskaffenhet och med utmärkta illustrationer såsom t. ex. "Barnkammarens bok" "Skogstomten" m. fl. Ej heller hafva vi talat om böcker för äldre barn och ungdom, utan hvad vi ofvan sagt angår närmast den literatur, som är afsedd för barn mellan ungefär 8 och 12 års ålder. Vi hoppas att sedermera få återkomma med några ord om de äldre barnens och ungdomens böcker.

Att det icke är brist på barnböcker, och att det äfven finnes goda sådana i vår tid, det kunna vi alla vara ense om. Men barnen behöfva ej blott böcker, utan äfven ledning, då det gäller huru mycket och hvad de skola läsa. Huru många föräldrar omtala ej med förtjusning "att deras barn aldrig vilja göra annat på lediga stunder än läsa." Detta är efter vår mening alls ingenting att glädjas öfver; ett sundt barn bör finna lika mycken vederkvickelse i leken som i de roliga böckerna. De bokslukande barnen blifva lätt blaserade och ropa ständigt på något nytt. Barnens bibliotek bör icke vara för stort, men sådant att det kan läsas om många gånger. Och hvarför skall barnlitteraturen nödvändigt vara af det allra nyaste slaget? För tio år sedan fanns knappast ett bildadt hem, der ej barnen till julklapp hade fått Topelius. Ingen frågade då i skolbiblioteket efter denne författare; han fanns hemma. Nu deremot har han mycket god åtgång.

Det torde icke vara ovanligt, att tioåringar nu för tiden läsa Fältskärens berättelser och Alcotts berättelser utan allt urval. Föräldrar anse ju, att Topelius och Alcott äro goda författare, och så behöfver man ej vara ängslig. Om någon kommer med en invändning mot lämpligheten af dessa böcker

vid en så tidig ålder, får man ofta till svar, att de ifrågasvarande barnen äro så ovanligt utvecklade och, att de redan läst alla barnböcker. Hvad den mycket tidiga utvecklingen angår, så frukta vi, att den ej alltid är sund. Om barn behandlas som stora människor och föras in på områden, der de ej äro hemma, blifva de lätt brådmogna och lillgamla. Så blir äfven förhållandet, om de föras in i en läsning, som ej passar dem. Känslor och fantasi sättas i en alltför liflig verksamhet — karaktärens och intelligensens utveckling hin- ner ej med. Och om barnen redan läst hvad som är skrifvet för ungdomen, hvad skall man då bjuda ungdomen på? Skall man genast och utan vidare släppa in dem på romanernas område?

Vi veta af erfarenhet, att barnen alls icke lida af att få lefva lugnt och gladt i sin egen värld, och liksom vi af varmaste hjärta sympatisera med de pedagoger, som rösta för "lugn vid undervisningen", så önska vi äfven åt barnen "lugn i rolighetsläsningen."

Lilly Engström.

Också ett skäl.

Hedvig Lindcrona hade flickbjudning i kväll. Från hennes rum hördes den ena skrattsalfvan efter den andra; då och då några toner från pianot, som snart tystnade och öfverröstades af det ständigt kvittrande pratet. I förmaket sutto brukspatronen och hans fru. Herrn läste sitt Aftonblad, frun stickade strumpor. Då och då tittade han upp från tidningen, sköt glasögonen i pannan och sade med en lugn, förnöjd min: "nu har då Hedvig roligt, det hörs." Modern nickade, och fadern fortsatte att läsa riksdagsredogörelsen under det glädjen öfver dotterns nöje låg kvar som ett solsken i det gamla ansigtet. Det var synbarligen något som låg honom närmare om hjärtat än både Bismarck och skyddslagstiftning.

Nu kom det ett alltför lockande äkta flickskratt derinifrån, så der undertryckt i början och sedan oemotståndligt framvällande, precis som en liten fördämd vårbäck. Brukspatron vek ihop tidningen, och stälde sig på tröskeln. Der stod en grupp af tre unga damer med armarna om hvarandras lif, en fjärde satt på pianostolen, till hälften

vänd mot pianot, till hälften mot dem. "Känner ni igen det här?" frågade hon och slog några ackorder. Så en liten hviskning, ett litet fnitter och så ett friskt skratt igen.

"Hvad de äro näpna! Den ungdomen! Hvad de ha roligt med litet!" hviskade brukspatronen tiil sin hustru, när han kom in igen. Det låg som en musik i de graciösa flickgestalterna, som alldeles förtrollade honom.

Emellertid satt Hedvig själf temligen tyst derinne. Hon hade icke det der begäret att alltid hänga på någon väninna, stryka hennes hår och trycka hennes arm; hon var "kall", tyckte också hennes jämnåriga. Och inte var hon "glad" heller, men det var en "rysligt bra" flicka, det kände man ju alltid på sig.

"Af hvem var du bjuden på den sista militärbalen, det var väl aldrig af löjtnant Holst?"

"Jo."

"Nej, då afundas jag dig nästan, för, o hvad han dansar bra, det är en som kan föra det!"

Nu uppstod en liten diskussion, om huruvida icke löjtnant Holst förde väl nära för att vara mönstergill dansör, men oppositionen nedtystades, och beslutet blef att han var öfverträfflig, i synnerhet i polka.

"Men vet ni hvad flickor, tycker ni ändå inte att Ebba K. lägger oförskämdt an på honom?"

"Nej, hon lägger inte an, hon är bara *glad*, det är hon med alla."

"Nej, hör nu Sigrid", inföll den unga värdinnan, "om hon inte vore din vän, så skulle du säga, att hon var gräsligt kokett, men eftersom hon nu är din vän, så är hon *glad*. Jag skall tala om för dig, att jag har rest i sällskap med henne på järnväg en hel dag, och då var hon allt annat än glad, den tråkigaste reskamrat jag har haft. Men se — vi reste i damkupé."

"Usch Hedvig, hvad du är elak! Du är vid dåligt lynne. Flickor, vi få lof att muntra upp henne! Vi ska inte säga ett ord om dans mer, det är för ytligt. Vi ska tala om allvarliga ting. Om jag bara mindes ett ord af den der tråkiga föreläsningen jag var på i tisdags, så skulle du nu fått i dig allt det lärorika innehållet, för den var allvarlig och gedigen med besked."

"Fråga henne hvem hon var ute och red med i söndags!" föreslog en liten uppnäst dam med skälmaktig min.

"Ja, det var rätt. Rodna så mycket du vill, kära Hedvig, gerna dig inte för oss! Svara behöfver du inte heller, vi veta precis

hur han såg ut, mer liten än lång, ljus som en Frithiof — men Hedvig, du är väl inte ledsen på mig?" — Sigrid slog armarna om den motvilliga väninnan och kysste hennes bortvända kind — "det är ju bara skämt, så här flickor emellan, det gör väl ingenting."

"Jo, men jag tycker inte om det. Och det är inte sant, det är inte som ni tror, för resten" — —

"Jo, nog är han kär i dig, för han har då blifvit så tråkig se'n han blef bekant med dig, och det är det säkraste tecknet. Bjuder han upp mig en gång till, så tror jag att jag mankerar honom. Det är alldeles tillräckligt om man kan stå ut med sina egna tillbedjare i tråkighetsstadiet. Ska man så dras med andras till på köpet, nej tack!"

Detta samtalsämne var tydligen obehagligt för Hedvig, och hur det var så tog det slut. Man hoppade öfver till andra ämnen.

När alla skulle gå, blef det ett kyssande i tamburen, men Hedvig stod inte "på kyssfot" med mer än ett par flickor, hon tog de andra bara dugtigt i hand.

"I dag hade ni visst riktigt roligt, små yrhättor", sade brukspatronen när han kysste sin dotter på pannan till godnatt. "Och i morgon blir det bal hos öfverstens. Nu har min flicka riktigt kommit i viften."

Hedvig bara nickade, och gick in till sitt.

Här sjönk hon ned i sin mjuka mattstol och satt och tänkte. Hade hon haft roligt i dag? Hade hon inte midt ibland väninnorna känt sig så fullkomligt ensam? "Ja, jag blir alltid ensam, jag är ju så olik alla andra; när alla andra ha roligt, då har jag tråkigt, och det andra tycka är tråkigt, det tycker jag är roligt."

Hedvig var endast 22 år, men hon bar redan på många svikna illusioner. Hon hade inte blifvit bedragen i kärlek, hon hade inte funnit alla människor vara bofvar, men hon hade blifvit bedragen på annat. Hon hade vuxit upp temligen ensam på landet, ty hon var enda dottern i huset, och hennes bröder vistades för det mesta vid universitetet. Hennes fader, som var en ovanligt bildad man, hade till största delen själf ledt hennes undervisning, och hennes sinne hade blifvit närdt med en kraftigare andlig föda än hvad som är fallet med de flesta flickor. Den allra nyaste literaturen hade hållits långt ifrån henne, hon hade växt upp med Geijer, Tegnér, Bjørnson och Ibsen. Och hon inte bara läste sina författare, hon älskade dem, och hon tog på allvar allt hvad de sade henne. I allt hvad hon läste fans ingenting af denna halkiga skepticism, som affärdar allting med en axelryckning.

Ack, hur väl hon mindes en afton på försommaren, när hon

just hade fyllt sexton år! Hon låg i ljungen på ett utsigtsberg, och njöt, än af mossor, myror och blåögda vårblommor bredvid henne, än af den taffa i stort som bredde sig ut vid hennes fötter. Ljusblått, glittrande, dansande vatten, holmar med ljusgröna björkar — der borta en mörkgrön kant af barrskog, mot den ljusblå himmelen. Allt så ljust, luftigt, skärt och gladt!

Plötsligt kom hon att tänka: ja, detta härliga land, det är mitt fädernesland, jag vill göra något för det, jag vill bli något för det! Och hon sträckte ut armarna i extas, hon hade velat taga alla dessa jusgröna små öbarn i sina armar och trycka dem till sitt hjärta, ty hon älskade dem. Den svallande ungdomslusten blef i detta ögonblick ett oändligt begär att verka, att kämpa. För hvad? Det visste hon inte. Men det skulle *han* lära henne.

Han, det var den der ynglingen "med lågande barm", som skalderna talade om, som gick derute i världen och hade dessa samma känslor som hon, men o, så mycket starkare, så mycket klarare! Han skulle säga henne hvad hon ville, hvad hon tänkte, hvad meningen var med den ljufva storm, som brusade i hela hennes varelse. Och hand i hand skulle de gå in i en stor kamp för något som var riktigt rätt och riktigt stort.

Hon gick hem på kvällen alldeles öfverlycklig åt den sällhet, åt den storhet, som hon nu förstod att lifvet skulle föra med sig. Hon kände vårprakten i björkar och blommande häggar som en lyckönskan just till henne. Hon var en konungadotter, som nyss hade öfverskådadt det rike der hon snart skulle herska.

Och dessa drömmar kommo igen, och allt tydligare blef grundtonen i dem, ej: jag vill ha! utan: jag vill bli! — jag vill göra! — men lika tydligt kände hon att ingenting skulle få form, ingenting skulle få gestalt förrän han kom, som förstod allting så mycket bättre än hon. Der hon kunde säga blott ett ord, der skulle han säga hela meningen, han behöfde bara se på henne, så visste han hvad hon tänkte.

Men den Hedvig, som satt här i belysningen af den skära taklampan, med det missnöjda, nästan litet hårda draget kring munnen, hvad hon var olik den sextonåriga entusiast! Hon hade kommit ut i världen, på supéer och baler, och i början var hon visst inte blyg eller sluten. Hon var frimodig och meddelsam, ty hon trodde att alla unga tänkte och kände som hon. "Hvad du pratade mycket dumheter på den tiden", brukade hennes bror härads höfdingen säga, "du kunde ju ryka på hvem som helst och tala om fosterlandskärlek och jag vet inte hvad."

En kavaljer kunde af idel konversationsnöd fråga, henne om hon hade läst den och den boken: genast slog hon upp sina gråa, intensiva ögon och började lidelsefullt berömma eller fördöma. Kavaljeren blef flat — och dansade ut för att komma från en så underlig konversation.

Men nu hade hon äntligen med möda lärt sig umgängeslifvets imperativiska kraf på *intighet*, hon hade åtminstone lärt sig att *icke* säga hvad hon tänkte och kände, men hon kunde ännu icke säga och blicka ingenting med gråce och variation. Fast hon gälde för stel, gjorde hon ändock en viss lycka i societeten. Den känsla hon innerst hade af att vara på visst sätt förolämpad, gaf henne en allvarlig vördighet som skarpt skilde henne från andra unga flickor. Och oakadt hon numera aldrig "förlöpte sig", låg det i hennes hastiga färgskiftningar, i hennes underliga ögon, som ofta lyste upp utan all yttre anledning, något visst mystiskt som drog. "Hvad är det med fröken Lindcrona?" brukade herrarna säga, "är hon blåstrumpa eller läserska, man känner att *något* galet är det, men man vet inte hvad — rasande söt är hon i alla fall."

Ynglingen "med den lågande barmen", som var oförstådd, som behöfde någon som trodde på honom och hans lifsgärning, hade hon aldrig sett en skymt af. I stället för honom kom den allvarlige beundraren, den unge vetenskapsmannen Emil Rundberg, som flickorna nyss hade brydt henne för. Att han var begåfvad visste hon af sina bröder, de berömde honom särskildt för hans intressanta och originella konversation. Under hela denna vinter hade hon sett honom dyka opp öfverallt, der hon befunnit sig. Först talade de en tid om väder och vind på vanligt vis, se'n blef han allt tystare, och nu säger han så godt som ingenting. Något förtroligt samtal ha de aldrig haft, och det har han heller tydligen ingen åtrå efter, han vill bara stå bredvid henne, sitta bredvid henne, dansa med henne, se på henne. Ålska *honom*? — tänkte Hedvig, det kan ju aldrig komma i fråga. Hon är fast besluten att hvarken acceptera eller ens låtsas märka hans hyllning.

Hon som hade velat bli något, göra något, som hade önskat ett intensivt lif af kamp och strid, hon tycker nu att hon är lik en läderlapp i vintersömn på en gammal vind, stelfrusen, liflös, med löjliga slappa vingar. Skulle hon då icke kunna rycka upp sig och få arbete? Endast af tröghet har hon låtit binda sig i det sysslolösa flicklifvets vanor: skridskoåkning, konditorifrukostar, promenader och visiter på förmiddagen, bjudningar, conserter, baler på eftermiddagen. Dagarna gå, och hon känner hur allt det hon förut ansåg vara sin

själ, krymper ihop och drager sig tillbaka i en allt mindre och mindre vrå. Hon undrar ibland om det verkligen ännu rör sig något derinne — eller är det kanske alldeles dödt?

Det fins en människa som hon afundas, det är Maria Plomgren, hennes barndomsvän, dotter till förvaltaren på hennes fars gods. Hon är lärarinna, får arbeta ohyggligt för att hjälpa att försörja sina syskon, är jämt jägtad, jämt i penningeförlägenhet, lefver i ständig oro. Men hennes lif är fullt och upptaget. Hedvig afundas både hennes arbete och hennes bekymmer.

Men nu går det upp ett ljus. Skulle inte Maria resa hem till sin sjuka fader, var hon inte nyss och beklagade sig öfver att hon ej kunde få någon att vikariera i skolan? "Det kunde ju jag göra, det skulle jag bestämdt reda mig med!" — Och Hedvig blef riktigt upplifvad af denna idé, reste sig upp och slog armarna öfver hufvudet i förtjusning. Ja, i morgon skall hon skriva till Maria. "Och se'n, hvem vet om jag, såvida jag inte är allt för oduglig, kunde få sådant arbete jämt!"

Och hon somnade med ljusa förhoppningar och glada drömmar, ej om morgondagens lysande bal, utan om ett enkelt, af världen föga aktadt arbete.

En månad har gått. Hedvig har verkligen, till sina väninnors förvåning och anstöt, börjat sin verksamhet som vikarie för Maria Plomgren. Hennes utseende har förändrats, det ängsliga, instängda uttrycket har nästan försvunnit. Och hon känner sig också som en annan människa. Hon får tala ut, hon har nu i de små fått umgängesväänner, till hvilka man kan säga ett varmt ord, utan att se en generad min, som om man sagt något opassande; hon har förstätt att det är de små, som intressera sig för det stora. All hennes osläkta törst efter sympati, hennes förut instängda entusiasm utgjuter sig nu och gör lektionstimmarne mången gång till högtidsstunder för både henne och barnen.

Der kommer hon uppför Regeringsgatan. På hvar sin sida om sig har hon en liten 10-åring, en så'n der liten figur, som med sina långa smala ben och sina vippande korta kjolar är så lik en trana eller någon annan vadare. Dessa båda vadare ha mycket klara blåa ögon och de äro envist riktade på den unga lärarinnan, som skrattar med hela ansigtet. Det lilla reserverade drag, som hon i tanke på disciplinen sträfvar att bibehålla, gör det bara dubbelt skålmaktigt och intagande. Vadarnes ögon äro ömma, nästan lika ömma som vissa

tillbedjares i tråkighetsstadiet, men de senares ömhet är dyster och nästan anklagande — vadarnes kärlek är brinnande, men på samma gång mycket munter.

En ung, rak och bestämd man kommer emot detta glada sällskap. Hedvig märker honom inte förrän han står alldeles inpå henne. De stackars små vadarne få genast falla undan, när han gör ett bestämdt helt om och tar sin plats vid hennes sida. Hans ansigte är mycket rött, men det är också en varm vårmiddag.

"Är herrskapet hemma i dag, jag hade just tänkt mig upp på ett litet besök?"

"Ja — det vill säga, pappa och mamma äro på middag, men de komma hem på kvällen."

Det ryckte till i den unge mannens ansigte, han slog ett litet afgörande slag med sin käpp på venstra stöfveln; det betydde så mycket som: tärningen är kastad! Han räckte fram sin hand, och sade med betoning:

"Alltså i eftermiddag."

Det var besynnerligt, det lät nästan hemskt, han kunde med samma ton ha sagt: i eftermiddag hoppar jag från hissen.

Vadarne stego fram igen med mycken säkerhet, lade sina små hufvud på nacken och riktade ögonen på sin kära frökens ögon, men de voro borta, inte alls hemma, ingen kunde få tag i dem. Då blefvo vadarne melankoliska, så mycket som vadare kunna bli, trodde att de hade gjort något ondt — man vet ju att när snälla lärarinnor äro ledsna, då ha alltid barnen varit stygga, men o! hvad det är svårt att veta, när de stora tycka att man har varit stygg! De försvunno i en sidogata, icke utan många äfventyrliga, endast för foglar tillåtliga halsvridningar åt Hedvigs håll.

Ja, hvad ville han då? Åh, det var inte svårt att veta. Hon kände en oro, ett illamående, som när man står inför en sjukdomskris. Precis kl. half 6 ringde han. Ja, det var som hon hade anat, han passade på när han visste att hon var ensam. Hon hörde jungfrun i tamburen: "herrn och frun ä' inte hemma", och hur han svarade: "jag går in och helsar på fröken ett ögonblick." Hedvig reste sig upp i förmaket, der hon hade försökt att läsa en tidning. Hon kände när hon reste sig, att hon darrade i hela kroppen. Hon kunde aldrig fullkomligt beherska sitt ansigte, och det fick nu ett så utprägladt ängsligt uttryck, att det gjorde den unge doktorn yttermera förlägen. När man står inför en allvarlig, afgörande stund, känner man sig till mods som om man skulle från den tjocka jordatmosferen kasta sig ut

i den klara, skarpa etern. Man hisnar och ryser, innan man gör ett sådant hopp; man är så bortklemad af hvardagslivets ljumma luft.

Allt detta erforo de båda två. *Hans* rörelse tog formen af en viss tvärhet. "Får jag sätta mig?" frågade han med en skarp, hastig röst.

"Ja, för all del. — Det är ett härligt värväder i dag, men tänk att det skall vara så kallt i Italien!" — tvärt emot sin vana var hon i dag färdig att tala om alla banaliteter i världen — blott af feighet.

Doktorn var inte intresserad af temperatur.

Hedvig flätade fransarna på bordduken till en dubbel, en tredubbel, fyrdubbel fläta, tog upp dem igen — fortfarande tystnad.

"Har ni sett hur vacker esplanaden har blifvit, nu skall den dras ut ända till Storgatan, det blir en treffig promenad."

Doktorn brydde sig inte om Stockholms stads gatureglering.

Ett par sekunders tyst fransflätning. Slutligen tycktes han vakna upp: "Hvad var det för barn ni gick med i dag?"

Hastigt som blixten rann det upp i Hedvigs hufvud att hon skulle ställa honom på ett sista prof: om han förstod, om han själf hade anat hennes längtan efter arbete, då ville hon erkänna att hans kärlek var äkta, annars — —

"Det var mina elever — ni vet inte att jag nu har blifvit lärarinna."

"Det är väl inte möjligt", utbrast han och riktigt hoppade till i stolen.

"Jo, det är bara ett vikariat jag sköter nu, men om det är möjligt för mig, som inte har någon examen att komma med, så skulle jag sedan gärna på allvar vilja egna mig åt lärarinnekallet. Är ni så förvånad öfver det?"

"Ja, det är jag verkligen. Er ålder, er ställning, ert" — han höll på att säga "utseende", men hejdade sig.

"Kan ni inte förstå" — Hedvig lyfte sina ögon för första gången mot honom och betraktade honom genomträngande — "att jag behöfver arbete? Här hemma är ju ingenting att göra för mig."

Han steg upp och gick med långa steg af och an på golfvet. Plötsligt stannade han midt för henne.

"Nej, det kan jag inte förstå — en varelse sådan som ni är ej skapad att arbeta och släpa."

Hans röst lät dämpad och nästan darrande.

"Till hvad är jag skapad då?" frågade hon. Ögonblicket efter ville hon bita sig i tungan. För allt pris ville hon undvika en förklaring, och nu hade hon själf gifvit tecken att den skulle komma.

Han lutade sig öfver hennes stol, och hur skumt det var kunde hon se att hans ögon blefvo nästan svarta.

"Ni är skapad att bäras på händerna af någon, som älskar er af hela sin själ — — att —" han ville fortsätta, men han var för mycket upprörd för att finna ord, som uttryckte hans starka känslor, och han var aldrig någon vän af fraser. Han betraktade henne, der hon satt nedböjd, skrämmd och ängslig. Hon såg så späd och barnslig ut.

"Om ni visste hvad jag skulle vara rädd om er, hur jag skulle skydda er —"

Hedvig var bedöfvad; oaktadt allt kände hon en varm ström som trängde till hjärtat. Det susade för öronen, hon hade knappt medvetande och kände som om hon omöjligt kunde säga ett ord.

"Får jag intet svar?" — han böjde sig närmare till hennes ansigte, och armen som hvilade på hennes stolsrygg visade tecken att vilja närma sig.

Hon ryckte till. Skulle hon binda sig nu? Nej, hon måste bemanna sig. — Det gick en skugga öfver doktorsn ansigte, han hade nyss varit nästan säker på sin sak.

"Kan ni inte älska mig?" frågade han med half förtviflan i rösten.

"Jag är så förvånad", stammade Hedvig, endast för att säga något som icke betydde ja.

"Förvånad! — Det är inte möjligt, jag har älskat er i nära ett år, och jag har på sista tiden inte alls sökt dölja mina känslor för er. Ni borde vara beredd. Ni borde ha hunnit besluta er för om ni ville ta emot mig eller inte", tillade han med en viss otålighet i rösten. Han var icke utan nerver, och dessa få minuter hade slitit dem mer än något annat han varit med om. "Hvad har ni emot mig? Jag har ingen lysande ställning, jag medger det —"

Hedvig gjorde en hastig afvärfande åtbörd.

"Jag har ingenting emot er" — hon rätade upp sig och talade lågt, men långsamt och bestämdt — "men jag känner er inte."

"Besynnerligt! Ni känner mig inte! Vi ha ju varit tillsammans otaliga gånger denna vinter. Ni känner mig inte! Och jag känner er, jag känner er så väl att jag vet att af alla kvinnor på jorden vill jag endast ega er — er och ingen annan!"

De sista passionerade orden gjorde henne åter förvirrad, hon böjde ned hufvudet ett par ögonblick liksom för att låta stormen passera.

"Vi ha aldrig talat allvarligt" — nu var hon åter lugn — "förrän

i dag. Ni har aldrig gifvit mig något af ert lif, och ni har aldrig fordrat något af mitt. Ni säger att ni har älskat mig ett helt år, och jag har känt mig lika ensam detta år som annars. Och om ni vore lika tom som de andra skulle jag ingenting säga, men jag vet, att ni har rika intressen och att ni verkligen hör till dem som *lefva*. Hur kan ni då *våga* att säga att ni älskar mig? Jag skulle kunna hata er för att ni säger det." Hon hade rest sig upp, hennes ögon blixtrade, hon var oigenkännelig.

Han reste sig också upp. Han var så förvånad att han på en lång stund ingenting kunde säga. Till sist tog harmen öfverhand.

"Ja, ni bildade kvinnor nu för tiden, ni ha intet hjärta, det vet man ju. Förstånd, det ha ni, och fordringar det ha ni också och teorier skäpptals, men att hålla af en hederlig karl, som ger er hela sitt hjärta — det är naturligtvis alldeles för enkelt, alldeles för enfaldigt. *Ni är inga kvinnor* det är saken. Gud vet hvad ni är."

Han hade inte väl stött fram detta ord, förrän han kände sig skamsen. Han såg skyggt bort till Hedvig. Männe hon var förolämpad? Nu hade han väl alldeles förderfvat sin sak.

Men hon såg inte alls förbittrad ut, hon var nästan skamsen hon också öfver sitt lidelsefulla utbrott, hon som annars var så stilla. Bröstat höjdes och sänktes, heta flammor färgade de fina kinderna och de fuktiga ögonen blickade ut i fjärran, långt, långt bort. Var hon ingen kvinna?

"Jag förstår", sade hon, "att ni tycker jag är besynnerlig. Det kan ju hända, att mina känslor och tankar äro okvinliga — det vet jag inte — — Se, det är så med mig att jag vet ingenting värre än ensamhet. Jag har varit så mycket ensam, isynnerhet se'n jag kom till Stockholm i sällskapslifvet. Och jag har alltid tänkt att om jag någon gång skulle älska, så ville jag inte vara ensam i en enda vrå af mitt hjärta. — — Jag trodde just det var kärlek att man hade sällskap jämt, att man hade alla tankar och känslor ihop."

Emil afbröt henne:

"Nej, nej, fröken, nu är ni alldeles för abstrakt igen, ni förblandar vänskap och kärlek."

"Ja, då förstår jag mig inte på kärlek." Hon sade detta tvärt och afvisande, det var tydligt att hon höll på att frysa till.

"Med mina vänner talar jag om mina intressen, men med er — det har alltid förefallit mig, som om ni stod högt öfver allt det der, någonting helt, helt annat. Skulle jag tala geologi med er?"

"Och så undfagnar ni mig med samma balfraser, som jag har fått till lufs af alla sprättar."

"Ja, jag medger att jag nog ofta har brustit i konversation. Man blir dum, när man är kär — det kommer ni aldrig att erfara."

"Nej, nej, ni förstår mig inte" — Hedvigs ansigte drogs ihop, som af kroppslig smärta, hon knöt hårdt ihop händerna, nästan utom sig af det pinsamma i allt detta, isynnerhet som hon kände att han allt mer och mer fick öfvertag, under det hon endast kom med löjliga anspråk. "Har jag inte ofta sett hur ni har diskuterat med mina bröder, och ni ha sett så intresserade och lifvade ut allesammans — det är lif, det, har jag tänkt! Ack, den som vore med, den som nånsin fick tala om någonting, som gjorde en ond eller glad eller upplifvad! Så kommer ni öfver till oss flickor, tar på er en annan min och frågar om det var mycket folk på den sista basaren. Förstår ni inte att det är detsamma som att se andra frossa, när man själf svälter? — Skulle ni tycka om att bli af med era vänner och era lifliga samtal vid cigarren, och endast lefva på salongskallprat?"

"Jag? — Jag behöfver väl inte säga hvad det är som i år har fört mig till balsalongerna. Eljest så..."

"Trifves ni inte i denna värld, der man hvarken handlar eller tänker eller känner. Nej, det tror jag nog! Ni är van att lefva intensivt. Hvarför skulle *jag* trifvas då? Det är ett misstag om ni tror att jag är svag, att jag vill bäras genom världen. Jag är stark och ungdomskraftig jag också, likaväl som ni, och jag vill inte på något sätt vara passiv. Jag vill vara med midt uppe i lifvet. Och blir det aldrig... så som... jag har tänkt... eller drömt... så har jag nu lärt mig att man lefver när man arbetar. Hällre vill jag aldrig smaka hvad människor kalla lycka, än ständigt och jämt ligga för ankar i en liten usel dam och se de stora seglarne stryka förbi utåt hafvet. — Ni ber mig anförtro mig åt er farkost, och ni har aldrig talat om för mig, *hvar* ni tänker styra eller *hur* ni tänker styra."

"Det låter underligt i era öron", svarade Emil, och hans ton lät bitter, "men det *har* funnits kvinnor som ha sagt: *du* står vid styret, och då följer jag hvart det så må bära! — Fröken Hedvig, om ni hade en gnista kärlek för mig, skulle ni inte resonnera på detta sätt."

"Kärlek! — Om en människa försmäktar af törst, och en annan dricker i fulla drag utan att ge henne en droppe, skall då den som törstar falla den som dricker om halsen och säga: jag älskar dig!"

"Ni blir allt orimligare! Hvad är det nu egentligen som jag skulle ha och som ni törstar efter?"

"Hvad ni har — ni har allt: arbete, intressen, kamratskap, vänskap, tankar, sympati — —"

"Jag tigger er ju att ta emot det som är mycket mer än sympati — kärlek!"

"Det har jag aldrig bedt om", svarade Hedvig häftigt och nästan hårdt.

Han kände sig sårad, djupt sårad.

"Alltså återstår för mig ingenting annat än att taga afsked", sade han stelt och aflägsset, "jag ber om ursäkt att jag så länge besvärat er. Det är sent. Jag har stämt möte med en vän kl. 7."

Hvad denna återgång till det stela officiella sällskapslivet plågade henne! Midt upp i all harm och bitterhet hade det varit en sorts njutning att få tala ut, en njutning att både höra och säga skarpa saker som sades på allvar.

Hon sträckte fram sin hand. "Förlåt", sade hon på ett oändligt mjukt sätt, "om jag har gjort er ledsen, jag vet att jag är så underlig."

När han gick genom salen, mötte han Hedvigs mor, som just nu kommit hem. Hon kom emot honom med en tydlig oro i sitt bleka ansigte. En blick på hans uttryck satte henne genast in i situationen.

"Ni går redan?" sade hon, "jag hoppas ni kommer snart tillbaka."

Han grep hårdt fast i hennes hand: "Skall jag — bör jag?"

"Ja", sade hon bestämdt, "det skall ni."

Emil gick derute på gatorna, under det ett sakta vårregn dröp från himlen. Bäst som det var märkte han att han stod vid Katarina kyrka, då vände han om och visste inte ordet af förrän han stod vid Centralstationen. Han var förödmjukad, han var ond, han var förvånad, men på samma gång var han upplifvad, elektriserad. Längst inne i honom brummade en bas som förargade sig och talade i halfva svordomar om fruntimmers-griller och fruntimmers-pjosk. Han var en fin karl, men fina och bildade karlar bruka svära — åtminstone invärtes. Förödmjukad var han, inte så mycket därför att han på sätt och vis fått en korg, utan mest därför att han så totalt misstagit sig på den kvinna han älskade.

Han hade brukat dela in bildade fruntimmer i två klasser. Först sådana der, som hade platser, som studerade. Nå, dem ville han visst inte säga något ondt om, det är ju någonting som följer med civilisation och framåtskridande. Teoretiskt alldeles berättigadt!

Bevars, man är väl ingen möjlig medeltidsfigur heller! Men han kände inte personligen några sådana, och i praktiska lifvet hade han alltid gjort en liten "lov" omkring dem. — Och så för det andra sådana der kvinnor som man kunde bli kär i, som ha något sånt der mjukt och obeskrifligt med sig. — Men, nu Hedvig? — —

Hvad hon var söt, när hon satt der rodnande, dödligt förlägen, och han nästan bara såg den yfviga stora hårknuten och den hvita halsen med de små, små, ljusbruna lockarne! — Men han märkte med förvåning att det var en annan bild som hade sjunkit lika djupt i hans hjärta — bilden af Hedvig, der hon stod med den ena handen på bordet, hufvudet stolt tillbakakastadt och de gråa ögonen blixtrande af trots och bitterhet, men också af lefnadskraft. Ja, kraften är skön, också hos en kvinna! Och måntro det inte på det hela är bättre att en flicka säger friskt och modigt ut hvad hon tänker, om det också är några — — nu började basen att brumma igen — än att hon är ett sånt der eländigt våp, som så många äro?

Och han hade tänkt att komma och ta *henne* som en stackars liten dufva och stoppa henne i sin rockficka — det var ändå rasande dumt!

Det der med sympatien — ja — det får vara så länge. Men nog kan det hända, att man är litet för nonchalant i det der fallet. *Vinna* en kvinna — ja, så säger man ju — det är allt något annat än [att ta henne helt enkelt. Det är somliga som inte vill bli tagna, och det är sannerligen inte de sämsta — och i sin djupa öfvertygelse uttalade han denna sista sats alldeles högt. — "Ja, min käre gosse." — så slutade han sina själfbetraktelser — "du får allt anstränga dig betydligt i den här affären, men besvär har du aldrig varit rädd för."

"Jag *skall* ha henne", var hans sista tanke, när han långt fram på morgonen somnade in.

Prima Vista.

Småprat om förströelser och nöjen.

Våren kommer och vintersäsongen är nära slut. Mångahanda hafva nöjena och förströelserna varit på senare tiden, sedan man väl hämtat sig från den förstämning som influensan åstadkom. Olika äro helt säkert de minnen som denna förflutna vinter lemnat i unga och gamla sinnen, olika i anseende till smärta och glädje, olika i anseende

till skuld och oskuld, det senare skiftande lika som nöjena äro skilda till sitt innehåll och syfte. Ett, vi skulle nästan kunna säga hemskt tidens tecken, är att familjer börja besöka varietetföreställningar och dit medtaga sina barn, att unga och gamla män der äro lika ursinniga att applådera prestationer, som för hvarje någorlunda ärbart sinne borde förefalla vidriga och för hvilkas åskådande man åtminstone borde söka att skydda ungdomen.

Vi tillåta oss här att berätta ett slag af förströelser som en högt uppsatt embetsman anordnat i sin familj, der han och hans fru en gång i månaden samlat en skara ungdom. Det har varit ett litet sällskap för literära täfningar, med sin särskilda granskningskomité för prisutdelning. Sällskapsaftnarne hafva afslutats med musik, ett par danser eller en enkel dramatisk föreställning, alltsammans utan anspråk inom en förtrolig krets. Det är med nöje vi för våra yngre läsares skull meddela ett prof på en af de af komitén med pris belönade uppsatserna, en s. k. bouts rimés.

Om man lägger ett papper öfver versen, så att man blott ser de kursiverade rimmen, så skall man lätt inse att det ej är så alldeles lätt att få reson i dem. Så här har det emellertid lyckats för en tjuguarig dam.

Bouts-rimés.

Ack, om en gång en vänlig fé mig *hörde*
 Och sade: "allt står i ditt fria *val*.
 Här — välj din lott!" Min väg mig genast *förde*
 Till någon undangömd och fredlig *dal*,
 Der lummiga och gröna äro *träden*
 Och rosenbuskarne i blomning *stå*
 Der tät och gul han synes vagga, *säden*
 Och der små lam helt ogeneradt *gå*.

Hvar morgon der jag åt min lott mig *glädde*
 Och tidigt steg jag upp — i solens *spår*,
 Och hastigt i min mantel jag mig *klädde*
 Och borstade mitt tunna, gula *hår*.
 Och funne en gång jag en liten *snärta*,
 Som kärlekseld i mina ådror *göt*,
 Jag öppnade för henne strax mitt *hjärta*
 Och sedan ett förbund med henne *slöt!*

Stor vore icke hyddan, som oss *hyste*,
 Och aldrig nå'nsin gjorde vi *kalas*.
 Om kvällen en liten dank helt nätt oss *lyste*
 Och knep det, drucko vi ur samma *glas*.
 Ifall uppå besök ibland vi *fore*,
 Så skulle det ske gladt och utan *tvång*,
 Men gladast vi helt säkert ändå *vore*
 När vi mot hemmet hade stält vår *gång*.

Framför vår stuga skulle då vi *stanna* —
 Hon ser väl tarflig ut, men alls ej *arm* —
 Min hustru skulle torka ömt min *panna*,
 Som utaf promenaden blifvit *varm*,
 Se'n omsorgsfullt vår lilla ko hon *ledde*
 Till båset och trakterade med *bröd*.
 Till sist med halm vi kossans läger *redde*,
 På henne skulle minsann ej gå *nöd*.

I vårens dar bland mossbelupna *klippor*
 Jag ser oss traska invid insjöns *strand*,
 Jag ser oss plocka blå och hvita *sippor*,
 Som växa der så sött på egen *hand*.
 I gräset se'n vi halfva dagen *läge*,
 Vår kossa oss med troget sällskap *höll*,
 Vi på naturen filosofiskt *såge*
 Till dess att solen sjönk och skuggan *föll*.

Men vore jag på vandring ibland *fjällen*
 Och regnet strömmade och stormen *hven*,
 Jag såge, när jag vände hem på *kvällen*,
 Den lilla dankens ljufveliga *sken*.
 Och när sig vägen emot hemmet *sänkte*,
 Jag skyndade framåt uti den *tro*,
 Att hustru min med kvällsvard på mig *tänkte*,
 Och snart jag åter hunne hemmets *ro*.

Men — här i Wimmerby jag måste *vandra*,
 Hur många tårar än mitt öga *göt*.
 Jag är väl tvungen vänta, jag som *andra*,
 Och se hvad ödet bär uti sitt *sköt*.

Ty aldrig nånsin än i livets *skiften*
 Min äkta hälft, mitt hulda vif jag *fann*.
 Ska' vi få gå och söka intill *griften*
 Och aldrig finna reda på *hvarann?*

Som vi tro att det möjligen skall roa föräldrar och syskon i landsorten, hvilka hafva söner eller bröder vid krigsskolan på Carlberg, införa vi också bland talet om ungdomens förströelser en liten skildring af en s. k. "gouté bal".

Vagn efter vagn stannar någon gnistrande kall vinterafton utanför Carlbergs ståtliga hufvudfaçad, hvilken är rikt upplyst med marechaller och (o hvilken syn för sextonåriga flickhjärtan!) hvars trappa är garnerad med idel uniformer . . .

Som sagdt: vagnen stannar. Någon respektabel mamma sticker ut sitt fjäderprydda hufvud och nämner den kavaljer som bjudit hennes dotter eller döttrar. Ett nummer upprepas med dundrande stämma och fortplantas från grupp till grupp — och i ett nu står Wohlthätern der, om han ej redan fans der förut. Här nere, bland vagnarne, är han, som sagdt, endast ett nummer. Han hjälper mamman ur vagnen, bjuder *hennes* armen och dottern blicken, samt för så den moderliga hedersgästen upp för trappan, der en dubbel rad af unga hjälteämnen ifrigt granskar den unga dam, som följer i det moderliga spåret.

Så några ögonblicks dröjsmål i toaletten, utanför hvars dörr Wohlthätern stannar tills han återser sina damer, dem han nu ledsagar upp för ytterligare en trappa och in i stora salen. Snart är denna fylld af unga damer, gamla mammor och lyckliga, hoppfulla kadetter. Presentationer försiggå, dansprogram afemnas, namn antecknas, en mera anspråkslös orkester uppspelar en introduktion, derefter en "Walsteuffel" — och liksom gripna af en yrande hvirvelvind, så flyga krigare och tärnor genom salen. Här är icke fråga om ett sådant ord som blaserad; det fins icke. I ingen dörrpost står någon blek och likgilig figur, undrande om han orkar dansa eller ej. Alla kavaljerna dansa af hjärtans lust och i sitt anletes svett. Deras ögon stråla, kinderna låga och munnen ler: det är dansen för dansens — och skönhetsens skull. Ja, ty det måste medgifvas: kadetterna bjuda nästan uteslutande vackra flickor. Det är ytligt, må så vara, men bättre dock den kadett, som i år frågar: "hur ser hon ut", än den löjtnant som sedermera girigt spørjer: "hur mycket har hon?"

Så snart en kadett med sin dam dansat det reglementerade ena hvarfvat kring den ovanligt stora salen, vandrar paret — och efter

dem i tur och ordning hundrade andra par — ut genom den ena af salens till en nästgränsande våning hörande dörrar, skrider under liflig konversation igenom rum efter rum och kommer slutligen in genom salens andra dörr, endast genom en kolossal kakelugn skild från den förra, och så dansar man åter ett hvarf och företager en ny promenad, ända tills orkestern spelar sista takten af valsen. Detta är en nödvändig anordning, minskande trängseln och ökande trefnaden.

Så dansas fransäser på alla möjliga håll i salen, en sex, åtta åt gången; derefter polka, hambopolka och alla moderna hoppansaker, under det stämningen blir allt lifligare. Arm i arm vandra de unga, de lyckliga, de glada paren, medan mammorna, placerade på salens långbänkar, och befälet, der och hvar i dörrarne, skänka hållning och värdighet åt festen.

Ingen annan traktat består än, för damerna litet lemonad och mandelmjök och för herrarne ett glas punsch. Supén är obefintlig. Men dess roligare har ungdomen, som derigenom får dansa dess längre.

Småningom börja mammorna se på sina ur och gäspa anständigt bakom solfjädrarne. Äntligen utpeka de unga med en undertryckt suck dansprogrammets sista polka, sista fransäs och ack oåterkalleligen *sista vals!* Men då valsar man icke heller, man flyger, man störtar, man rusar . . . Orkestern slutar, men hundratals klappande händer begära ännu några hvarf, bara tre, bara två, ack bara *ett enda* till! . . . De beviljas; tonerna ljuda å nyo, och de brokiga lyckliga paren hvirfla ännu en gång igenom salen, då plötsligt — kl. slår $\frac{1}{2}12$ och orkestern vid reprisens sista takt gör ett tvärt ackord. Derefter en fanfar — tecken till balens slut, och så är det förtjusande, ojämförliga nöjet förbi!

Så bär det åter ned för trapporna och in i toalettrummet. Utkommen derifrån och väl påpelsad, finner den sköna åter vid dörren sin kavaljer, som nu ledsagar henne och mamman till vagnen. Dörren öppnas, mamman instoppas, dottern inhoppar, ännu ett farväl — och vagnsdörren slås igen.

Men på båda sidor om glaset vexlas ännu en sista blick, så oskyldig och glad, som den kanske aldrig vexlas mera här i lifvet.

Louisa May Alcott.

Fterföljande ur en engelsk tidskrift hämtade meddelanden om Louisa May Alcotts lif torde icke heller för svenska läsare sakna sitt intresse, då denna författarinna här tillvunnit sig en vidsträckt läsekrets och många vänner.

Louisa Alcott föddes 1832, den andra i ordningen af fyra döttrar, hvilka vi återfinna såsom Meg, Jo, Beth och Amy i en af hennes bäst kända böcker. Fadern Amos Bronson Alcott beskrefs af Emerson, hans bästa vän "som en ren idealist, alldeles i saknad af såväl literär begåfning som praktisk förmåga, alltför kall, inåtvänd och grubblande för vänskapsförbindelser."

Denna bild är kanske icke särdeles tilltalande, men Emerson ger honom också vitsord att ega "vidd i uppfattningen" och stå i förtrolig andlig gemenskap med Plato. Han var ett af "dessa ljusets" barn, som i världslig visdom icke kunna gå upp emot "världens barn", en sanningsälskande människa, helt och hållet upptagen af tanken på höga föremål. Det var icke brist på vilja, eller arbetsamhet — det var bristande praktisk förmåga, som gjorde att han icke kunde försörja sin familj. Louisas första ungdom tillbringades i fattigdom, till och med i nöd. Hennes faders opraktiska tänkarnatur hade vändt sitt intresse åt uppfostringsfrågor, och ehuru han lika litet här som annorstädes mäktade genomföra sina teorier, tillämpade han dem dock praktiskt i sin egen familj, och det var under inflytandet af dessa som Louisa Alcotts uppfostran skedde. Att grannarna ofta skakade på hufvudet åt dessa besynnerliga grundsatser och förutspådde att Mr Alcott skulle alldeles förstöra sina döttrar torde vara alldeles visst. Intet kroppsstraff fick förekomma, deremot skulle barnen lära sig att tänka på egen hand och afväga skälen för och emot vid sina handlingar, hvarjämte de egde fritt tillstånd att framställa hvilka frågor som helst äfven de mest besynnerliga. Om också denna metod skulle kunna haft skadliga verkningar uteblefvo dock dessa här, dels genom Mr Alcotts insigtsfulla ledning, dels genom barnens egen sunda natur. I fråga om de kroppsliga behofvens tillfredsställande var det mindre väl stäldt, då man fick nöja sig med ett kosthåll bestående af "med vatten kokt ris utan socker, och Grahamvälling utan bröd och sirap."

Också säges Louisa vid ett tillfälle, då fadern utbredde sig öfver de välgörande följderna af den vegetarianska dieten såsom förmildrande af ett uppbrusande lynne, hafva utbrutit: "Det har jag icke kunnat finna, tvärtom vet jag att jag, ehuru jag aldrig förtärt något kött i all min tid, likväl ofta är förfärligt retlig och lätt blir stucken."

Trots all aktning och tillgifvenhet för fadern intog dock modern främsta rummet i hennes hjärta. Det är med afseende på henne hon yttrar de vackra orden: "all filosofin i vårt hus är icke inskränkt till studerkammaren, mycket fins ock i köket, der en präktig gammal fru tänker höga tankar och gör ädla handlingar, allt under det hon kokar och diskar." Också är det hennes förhoppning att en gång få bereda henne en sorgfri tillvaro och när modern dog, skref hon: "en varm strömning synes med henne hafva försvunnit ur lifvet och det tyckes icke vidare tjäna något till att fortsätta med någonting."

Modern var helt och hållet invigd i barnens förtroende och tog med hela hjärtat del i allt. Men det oakadt visade hon ingen klemighet eller något af den falska skonsamhet som ville undanhålla lifvets svårigheter för dem. Synnerligen tilltalande och vackra äro också de drag, genom hvilka förhållandet mellan henne och hennes make belyses.

Det hände icke sällan att äfven det allra nödvändigaste för de dagliga behofven saknades i hemmet. Vid ett tillfälle bar man sin frukost bort till en familj som led ytterlig brist; vid ett annat bortskickades middagen för att gifva tillfällig hjälp åt en granne, som oväntadt fått besök af gäster. En bister vinterdag, när vedförrådet höll på att taga slut, knackade en liten stelfrusen tigggarunge på dörren och bad om litet ved. Husmodern visade en lätt förklarlig betänksamhet, då söndagen tillstundade och en hel dag skulle uthärdas utan något bränsle. Men fadern afgjorde: "Gif halfva vårt förråd och lita på Gud, vädret blir nog mildare eller också få vi ved på annat sätt", och modern tillade skrattande: "ja, och annars kunna vi gå till sängs och hålla oss varma med att berätta historier."

Så gafs hälften till den fattiga grannen. Litet senare, medan snöstormen ännu rasade, och elden var nära att slockna, knackade det åter. Denna gång var det en bonde, som varit på väg till Boston med ett lass ved, men som icke kunde

komma hvarken fram eller tillbaka för det dåliga vädret, och som nu frågade om han fick lassa af veden hos Mr Alcott. Med betalningen var det icke så brått. "Ser du", sade Mr Alcott till sin hustru med en blick, som ingaf barnen den bestämda öfvertygelsen att han var allvetande, "sade jag dig inte, att det skulle komma ved, såvida inte vädret slog om."

Modrens valspråk var: hoppas och arbeta, och hon brukade säga: "kasta ditt bröd i bedröfvansens vågor, och om några dagar skall det komma tillbaka med smör på." Vi få en annan bild af deras husliga lif genom en tilldragelse, som Miss Alcott antecknat i sin dagbok 1854. Mr Alcott hade rest för att hålla föreläsningar och hade som vanligt misslyckats. "Pappa kom hem i Februari, hans resa var betald men ingenting mer. Vi vaknade om natten af att det ringde på porten. Mamma sprang ned ropande: "Min man." Vi rusade efter, och fem hvita gestalter omfamnade den halft förfrusne vandraren, som fördes in hungrig, uttröttad, kall och nedslagen, men tappert leende och lugn som alltid. Vi gáfvo honom mat, värmdo honom och pysslade om honom, allt under det vi längtade efter att fråga hur mycket han förtjänat. Men ingen vågade sig fram med frågan till dess lilla May, vid en paus i berättelsen om allt det treffliga han sett, utbrast: "Nå, pappa, betalte människorna mycket?" Då såg han på oss med en underlig blick, öppnade sin börs och visade oss en dollars sägande med ett leende som lockade tårar i våra ögon: "Bara den här. De stulo min öfverrock, och jag var nödsakad att köpa en plaid. Det var dyrt att resa, men jag har brutit väg. Nästa år går det bättre." Jag skall aldrig glömma hur vackert mamma svarade honom, fastän hon hade litat och hoppats mycket på denna resa. Med strålande ansigte kysste hon honom och utropade. "*Jag* tycker att det gått utmärkt. Vi begära ingenting annat, älskade, än att ha dig lyckligt och väl hemma igen." Anna och jag kväfde våra tårar. Vi hade fått en lektion i verklig kärlek, som vi aldrig glömde. När som helst kan jag se den blick, som den uttröttade mannen och den ömma och milda hustrun utbytte.

Under sådana inflytanden uppväxte i barndomshemmet miss Louisa Alcott och hennes systrar. Hennes fars idéer blefvo på detta sätt världens egendom genom dottern. Visserligen har han själf författat böcker som hafva ett godt

och själsförädlande innehåll, men deras inflytande är icke jämförligt med det hans dotters berättelser utöfvat. "Falsa åsikter", säger kardinal Newman, "kunna vederläggas genom motskäl; men utrotas kunna de endast genom sanna åsikter." Den förra metoden är reformatorns, den metod miss Alcott valde var den säkrare. Hennes berättelser vunno stor anklang genom sin livsverklighet och på samma gång genom sin öfverraskande förtrogenhet med barnets utvecklingsmöjligheter. Vetenskapsmännen berätta oss om i luften kringflygande groddfrön som vid beröring med infusorier visa lifstecken. Lifvet fans der till möjligheten, och det fattades blott en anledning för att uppenbara det. På samma sätt funnos hos barnen möjligheter, hvilka ehuru länge undertryckta framlockades och utvecklades genom det uppfostringssystem för hvilket Alcott och Pestalozzi (för att ej nämna andra) gjorde sig till målsmän. Pestalozzi är allmänt känd, men hans åsikter kunna svårligen uppfattas bättre eller framställas med bättre verkan än just i de befryndade idéerna hos tänkaren från Concord i den tolkning hvilken de funno genom hans dotters böcker.

Der funnos öfverallt Megs och Jos, Beths och Amys. Att nutidens barn äro olika "den gamla goda tidens" beror icke på någon förändring i deras natur, utan i nya möjligheter för dess utveckling. Det är en följd — och en vigtig följd — af detta århundrades demokratiska anda.

Vända vi oss till Miss Alcotts eget lif, så finna vi att författarinnan öfverträffar sina böcker. Den vilda och retsamma men sanna och trohjärtade "Jo" var i vissa fall ett själfporträtt. Då hon säger: "Jag tror att jag i ett föregående stadium måtte hafva varit ett rådjur eller en häst, därför att jag tycker det är så roligt att springa", eller, "Jag kan inte bli vän med någon pojke förr än jag öfvervunnit honom i kapplöpning och inte med någon flicka, om hon nekar att klättra i träd eller hoppa öfver gärdesgårdar", så är detta och mycket annat "Jo" själf. Men i sitt inre lif var Louisa Alcott större än "Jo." Det vilda och energiska i hennes temperament utvecklade sig under en noggran själfkontroll till en kraft, som gaf henne förmåga att under alla förhållanden lefva ett ädelt och själfuppoftande lif.

"Jag är född med en gosses ande", sade hon. "Jag kan icke vänta, när jag kan arbeta." Och arbeta gjorde hon,

med hvarje hederligt arbete hon kunde komma öfver. Hennes bistånd behöfdes väl för att lyfta familjen upp ur fattigdomen och att hjälpa dess medlemmar in på deras olika lefnadsbanor; hennes dagbok innehåller många anteckningar lika den i Sept. 1861 så lydande. "Skref en historia åt C. eftersom Plato behöfver nya skjortor, och Minerva ett par kängor och Hebe en hatt." Vi finna henne skicka "halsdukar och litet papper", till sin fader under det hon själf går med lappade klädningar och har svårt att skaffa sig det allra nödvändigaste. Julafton 1864 berättar hon, att hon fick tio exemplar af "Moods", just då utkommen, och hon känner sig uppmuntrad af att hon under den följande veckan icke hörde talas om annat än "Moods" hvart hon kom, huru folk skrattade och gret vid dess läsning o. s. v. — men under tiden spikade hon själf på förmaksmattan och kände sig utomordentligt moralisk en dag då hon helt ensam skötte en stor tvätt, bakade, sopade rummen o. s. v.

Slutligen lyckades hon att befria familjen från fattigdomens lidanden. Efter tjugå års outtröttliga ansträngningar kunde hon skrifva: "Alla skulder äro betalda och vi hafva nog för att lefva. Det har kanhända kostat mig min helsa (hvilket det också hade) men eftersom jag ännu lefver, så finnes det nog mer för mig att göra." Hon fortsatte att arbeta för det mesta för andra, ännu i sexton år. Men då var hennes kraft uttömd, och hon måste lära att lefva utan att arbeta. "Denna lärdom är mycket tung", sade hon, "sedan jag i så många år varit driffjädern i familjehjulet. Men det är nyttigt för energiska sinnen att se att världen kan gå lika bra dem förutan och att lära sig att lemna allting, vara stilla och vänta på slutet med gladt sinne." Hon knotade hvarken under arbetet eller stillheten. Ingen utanför den förtroligaste kretsen visste hvad hon offrade och led. Nej, ingen människa visste det.

Hennes starka ande dolde de ångestfulla tankarne — hennes dagbok ensam emottog dessa hemliga förtroenden. "Lifvet är min skola", skref hon 1859. "Må jag gå igenom den väl och få något så när godt betyg." En ung kvinna som hade läst "Work" tog tjänst hos Miss Alcott för att se "om hon lefde som hon lärde." Hon fann att hon gjorde det, och att Christies erfarenheter i sanning voro hennes egna.

Emerson, som var hennes vän från hennes barndom till sin död, har säkert tänkt på henne, då han skref: Om vi i all ödmjukhet väfva en aln bomullsband så väl vi förmå, så skola vi långt efteråt få se att det inte alls var några bomullsband, men en vintergata som vi flätade, och att trådarna voro Tid och Natur.

Hennes tjänster voro icke begränsade inom hennes egen familj. Hade de det varit skulle hennes lif varit lugnare och kanske längre, ty öfveranstängning i allmänhet, tillika med hennes korta men lysande bana vid fältlazarettet undergräfvade hennes helsa.

Hon var en barmhertighetens goda ande för mången, som icke hade andra anspråk på henne, än det i hennes ögon största "att vara i nöd."

Ju mer hon fick desto mer tiggde man af henne. "Hvar-enda stackars människa, som jag känner, behöfver hjälp, och utgifterna ökas. Jag är den enda som kan förtjäna pengar och måste trampa kvarnen för andra, fastän min egen säd är malen och inne i boden", säger hon.

Hon lemnade icke åsido sina pligter som medborgarinna; hon verkade för kvinnosaken och andra tidens sträfvanden. Eftersom hon själf var praktiskt anlagd hade hon ett visst förakt för blotta teoretici. Hon tyckte icke om att en hop "gröna filosofer" öfversvämmade Concord. "Om de vore filantroper", sade hon, "så skulle jag vara glad öfver det. Men att spekulera är att slösa bort tiden, då så mycket verkligt arbete ropar på utförande. Låtom oss grubbla mindre och hjälpa mer, till dess våra fattiga äro mättade och våra fallna äro upprättade."

Hennes öfverflödande deltagande skydde inga svårigheter. Hon bistod icke blott meningsfränder utan ock sådana hvilkas lifsuppfattning icke var hennes egen.

Från riksdagen.

Efter den vanliga hvilan under påskhelgen, sedan riksdagsarbetet åter upptagits, hafva flera ärenden varit före, som böra vara af intresse för Dagnys läsekrets. Bland dem

må nämnas det ökade anslaget till Nordiska museet. Som stiftande ledamöter, samlarinnor och gifvarinnor hafva kvinnor städse tagit liffig del i arbetet för denna fosterländska inrättning, och på många sätt öfverallt i landet sökt bidraga till dess framgång. Det ständigt ökade arbetet vid ordnandet och vården af samlingarna har också i väsendtlig mån varit anförtrodt åt kvinnliga förestånderskor och biträden. Genom enskilda motionärer hade föreslagits att det begärda anslaget skulle höjas till 25,000 kr. Bifallet härtill vanns i första kammaren med den ringa öfvervigten af två röster, men i den andra voro sympatierna varmare och majoriteten vida större. Under diskussionen bemöttes bland annat det ofta hörda inkastet att det samlas för mycket, likt och olikt eller, som det stundom rentut säges, skräp. "Men skräp är", förklarade en talare, "sådant som icke finnes på sin rätta plats, när det kommer dit upphör det att vara skräp." Äfven påpekades vigten af mångfaldiga lika eller likartade exemplar, dels såsom materiel för den komparativa forskningen, dels äfven såsom bytesmedel. — Till folkskoleseminarier hafva anslagen ökats för höjning af löner i vissa grader samt för befrämjande af undervisning i slöjd, säkerligen både välkommet och välbehöfligt. Båda kamrarna hafva likaså enats om inrättande af en ny professur i slaviska språk vid universitetet i Upsala. Härigenom skulle fyllas ett alltmera känt behof att möjliggöra och underlätta studiet af det språk som talas i vårt så nära liggande stora östra grannland. Beslutet, som delvis äfven motiverades af önskan att vid universitetet fasthålla en framstående vetenskapsman, fattades emot statsutskottets enhälliga afstyrkande.

För ombyggnad af Konstakademien, hvarest som bekant både manliga och kvinnliga lärjungar söka undervisning, har begärts ett större belopp men kamrarna voro i fråga härom af olika meningar. Minoriteten i den kammare som afslog den ökade summan var dock så betydlig att det är sannolikt att förslaget skall gå segrande ur den stundande gemensamma voteringen. — På sådant sätt, genom gemensam votering, kommer äfven att beslutas om en annan fråga som ådragit sig en mindre vanlig uppmärksamhet, icke för det relativt obetydande belopp hvarom var fråga, utan för de åsigter och omdömen hvilka under debatten uttalades, samt för det sätt hvarpå detta skedde. Af regeringen hade, såsom tillförene,

på dess förslag uppförts en summa af 20,000 kr till arbetarinstitutens föreläsningkurser. Dessa äro i Stockholm talrikt besökta och bland lärarekåren finnes äfven kvinliga föreläsare. Första kam., inom hvilken yttrades missnöje med och misstro till institutets nuvarande ledning, beslöt summans nedsättande med ett belopp motsvarande det som skulle tillfalla Stockholms arbetareinstitut. I andra kam., hvarest äfven allvarliga inkast gjordes, bifölls dock den större summan; detta måhända hufvudsakligen på grund af ecklesiastikministerns som vanligt till formen fulländade anförande. — En begäran att äfven i år en summa af 25,000 kr måtte beviljas för nykterhetens främjande har afslagits, antagligen af det skäl att de redan erhållna medlens fördelning icke medhunnits. Då till den särskildt tillsatta s. k. nykterhetskommisionen begäran om bidrag ingått från 13 olika nykterhetsföreningar, vill det synas som om äfven här en god användning skulle funnits för att göra summan på bästa sätt fruktbringande.

Åtskilliga ärenden hvilka i föregående häften varit omnämnda äro ännu oafgjorda. Främst bland dem erinra vi om civiläktenskapet, eller rättare de motioner hvilka äro väckta i syfte att bana väg för införande af sådant genom utvidgad rätt till äktenskaps afslutande inför borgerlig myndighet. I åtskilliga kretsar utom riksdagen spörjes ett lifligt deltagande för denna sak, hvilken ock berör annars ganska vidt skilda intressen. I nästföljande häfte torde blifva tillfälle att härtill återkomma.

F. d. generaldirektören *M. Huss*, känd såsom utmärkt vetenskapsman och ädel människovän, har nyligen afidit och i de många uttryck af vördnad och erkännande hvilka följde hans bortgång, höfves det äfven den svenska kvinnan att deltaga. Det var på hans framställning*) som inom det stånd han tillhörde vid den sista ständsriksdagen 1865—66, det beslut fattades, hvilket afsåg att "tillfälle till undervisning uti alla till medicinedoktors-graden hörande ämnen må kunna beredas kvinna, derhän att hon kan erhålla rättighet till läkarekonstens utöfning", äfvensom att tilldela henne kompetens för sina beställningar i statens tjänst samt lärarebefattningar vid elementarläroverk. Detta uttalande af en så framstående läkare, "att kvinnan kan vara lämplig och passande för medicinens utöfning", var af stor betydelse och bör i tacksamt minne bevaras.

*) Med anledning af Svenséns inom bondeståndet väckta motion rörande utvidgandet af kvinnans medborgerliga rättigheter.

Meddelanden från Fredrika-Bremer-Förbundet.

Komitéen för utredning af de till Danmark utvandrande svenska allmogeflickornas ställning och arbetsförhållanden har utsändt en mängd småskrifter, 9000 ex., att utdelas till den kvinliga ungdomen i de socknar, der utvandring i större utsträckning eger rum. Skrifterna, hvari utvandringens följder belysas genom exempel hemtade från det verkliga lifvet i flickornas egen hembygd, afse dels att sprida kunskap om de faror, hvilka utvandringen medför, dels ock att stärka kärleken till fäderneslandet.

Huru man i Danmark betraktar våra småländska arbeterskor, derom kunna vi få ett talande vittnesbörd i i det under utgifning varande arbetet "Danmark i Skildringer og Billeder af danske Forfattere og Kunstnere". Arbetets 31:sta häfte innehåller en skildring af Lolland; författaren, C. Govertz Jensen, fäster särskildt uppmärksamheten på den alltjämt stigande sockerfabrikationen och gör en skildring af arbetet på hvitbetsåkrarna. Han gör det på ett lifvande och åskådligt sätt. Vi se de unga flickorna ifrigt arbetande, böjda i rät vinkel. Förvaltaren är ständigt i deras närhet för att drifva på arbetet. Förf. erkänner att "det hele ser noget slave-mæssigt ud; man er ikke vant til den Slags Arbejde her hjemme, og man faar uvilkaarlig ondt af de stakkels unge Piger, der maa slæbe saa haardt." Man kan icke gärna undgå att göra sig den frågan, hvarför de danska förvaltarena införa ett nytt arbetssätt då det gäller de småländska flickorna och icke landets egna döttrar. Men vi låta förf. fortfara: "Men disse smaalandske Piger er ogsaa de glædste og letsindigste Skabninger af Verden. De kommer herved om Sommeren, arbejder om Dagen, danser om Natten og vender hjem i det sene Efteraar med flere Penge, end deres fattige Hjemstavn kunde bringe dem i hele Aar, og mere pyntede end Komtesser. Forvalteren beklager en hel Del mere de svære Heste, der lige saa rastløst maa trække de tunge Hestehakke og Raderenser gennem Marken foran Pigerne, men Forvalterne er nu ogsaa gjerne lige store Dyrevenner og Menneskehadere — en underlig Følge for Resten af paa andres Vegne at have med Folk og Heste at gøre."

Skildringen åtföljes af en stor helsidesplansch, som framställer de småländska flickorna på hvitbetsåkrarna.

Fredrika-Bremer-Förbundets vårsamkväm egde rum den 19 Mars i Hôtel Continentals stora våning och var, att döma af de

talrika besökande (180 personer) och den lifliga stämning som herskade under aftonen, synnerligen lyckadt.

Sedan thé serverats, hölls af doktor G. Göthe ett intressant föredrag om "Grefvinnan d'Egmont", hvilket föredrag illustrerades af talrika porträtt från förra århundradet. Derefter vidtog en omväxlande musikafdelning: sång af fröken Sparrman (Susannas aria ur "Figaros bröllop", vals af Arditi) samt ett violinumner (romans af Svensen) af målaren hr J. Tirén, med ackompagnemang af fru D. Kindstrand. Efter supén, som intogs i stora salen,ingo gästerna ånyo nöjet att höra sång af fröknarna Sparrman och Sjöqvist, samt ett deklamationsnummer af fru Anna Norstedt.

Det animerade samkvämet slutade omkring kl. 12.

Hvarjehanda i kvinnofrågan.

Sverige. *Lars Hiertas Minnes* styrelse har bland andra beslutat utdela följande anslag:

Till grundplåt för en ny stipendiefond för kvinnor, som studera medicin	kr.	4,000.
Till understöd åt en arbetsstuga för barn inom Klara församling	kr.	500.
Åt föreståndarinnan för härvarande sömmerskeförening fröken <i>Anna Kylén</i> såsom understöd för att i Köpenhamn närmare studera organisationen af dervarande sömmerskeförening	kr.	200.
För en undervisningskurs i matlagning vid Stockholms folkskolor	kr.	1,500.

Arbetsstugor för barn. En sorts undervisnings- och bospisningsanstalter för barn har under de senare åren under namn af "arbetsstugor för barn" upprättats i Stockholm, Göteborg och Upsala. Hufvudsakligen genom understöd från Lars Hiertas minne hafva redan 7 af dessa i hög grad nyttiga inrättningar kunnat i hufvudstaden underhållas. Hvarje arbetsstuga har sin styrelse; men dessutom bildades förra året en centralkomité, hvars ordförande, fru Anna Hierta-Retzius, hufvudsakligast arbetat för planens utförande.

I arbetsstugorna hafva under senaste året varit inskrifna 403 barn, som der fått undervisning 6 tim. i veckan, 2 timmar hvarannan dag för hvarje barn. De hafva varit utvalda bland de allra fattigaste af folkskolans elever. De hafva förfärdigat 7,500 arbeten och förtärt 24,742 måltider. Detta är den materiella sidan och den är icke ringa, när man tänker sig 403 utsvultna, utmerglade barn. Men den moraliska och uppfostrande betydelsen är väl dock af ännu större

värde, då dessa ofta vanvårdade små stackare få se vänlighet, renlighet, ordning och framför allt få lära sig att älska arbetet.

För den som närmare vill göra sig underrättad om saken finnes i bokhandeln för 25 öre tillgänglig en liten broschyr med redogörelse för planen i dess helhet. Arbetsstugorna behöfva naturligtvis allmänhetens medverkan för att fortfarande kunna utföra sin gagnande verksamhet.

Fria undervisningskurser för allmogen äro sedan i fjor anordnade i Skärstad, 1 $\frac{1}{2}$ mil norr om Jönköping, af Sofia H. Adlersparre. Ändamålet med dessa kurser är att gifva allmogens barn tillfälle att samla och förkofra den kunskap de inhämtat i folkskolan. Undervisningen, för hvilken ingen afgift erlägges, är så anordnad, att lärjungen får deltaga deri en dag i veckan eller flera dagar, en månad eller hela lärotiden. 24 lärjungar i åldern 12 till 24 år hafva besökt kurserna. Torsdagar och fredagar, då undervisning gifvits i räkning och rättskrifning, har skolan varit mest besökt.

Ännu en kvinnlig tandläkare. Tandläkareexamen har blifvit aflagd i Jönköping inför förste stadsläkaren dr Engstrand samt tandläkaren Nelzén af fröken *Alma Björklund*, stipendiat af fru Wilhelmina Hiertas understödsfond för kvinnliga tandläkare.

Gåfva till lärarinnornas pensionsförening. Godsegaren Rob. Dickson å Fimmerstad har till pensionsföreningen för lärarinnor vid Sveriges högre skolor för kvinnlig ungdom skänkt 2,000 kr.

Johannis nya Kyrka i Stockholm prydes såsom det torde vara bekant af målade fönster. Ett par af glasmålningarne i huvudportalens Tympanon äro utförda å fröken Cecilia Boklunds atelier härstädes. Fröken B. har äfven under utförande ett större fönster, 45 qv.-fot, beståldt af enskild person.

Testamentsformulär. Föreningen för gift kvinnas eganderätt har, för att söka förebygga de misstag, som ofta begås till följd af okunnighet om testamentsrätten låtit utarbета ett formulär innehållande alla nödiga upplysningar för *ett lagenligt testaments uppsättande.*

Föräldrar uppmanas att begagna sig af detta praktiska formulär, som är uppsatt af en bland hufvudstadens skickligaste jurister, (notarien O. Wallin) och lämnar särskilda anvisningar bl. a. afseende det fall, att någon önskar gifva sin gifta dotter testamente, med vilkor att den testamenterade egendomen skall tillhöra henne enskildt och vara från mannens förvaltning undantagen. Äfven fästes uppmärksamhet dervid, att om testamente göres till kvinna i afsigt att hennes varande eller blifvande man *icke* skall förfoga öfver det testamenterade, bör särskildt i testamentet bestämmas, att hvad som tillfaller henne, skall tillhöra henne *enskildt* och antingen förvaltas af henne ensam, eller ock af någon tredje af testator nämnd person.

Formuläret är utgifvet på Hrr Svanström & C:is förlag och finnes till salu hos alla bok- och pappershandlare till ett pris af 50 öre.

Finland. *Ur Finsk Kvinnoförenings årsberättelse för 1889.* Bland de af Föreningens åtgärder under 1889, som synas oss mest beaktansvärda, anföra vi följande:

Anordnandet af föredrag för arbetande kvinnor. Föredragen hafva innehållit praktiska råd och anvisningar, berörande ämnen ur det dagliga lifvet.

För *Sommarkolonier för arbetande kvinnor* arbetas fortfarande och kan företaget anses hafva utfallit till allmän belåtenhet.

En *egen lokal* har Föreningen för första gången kunnat skaffa sig, der böcker, tidskrifter och piano stå till den besökandes förfogande.

En *Föredragstourné i landsorten* har föranstaltats i ändamål att göra allmänheten mera förtrogen med föreningens syften. Dessa föredrag, afhandlande "Kvinnofrågan" afhöordes med lifligt intresse af talrika åhörare.

I och för diskuterandet af frågan om: *Utvidgandet af kvinnans arbetsområden* har af Föreningen tillsatts en komité. Denna uttalade såsom önskvärdt, att en lämplig person afreste till utlandet för att inhemta kännedom om olika brancher af småindustrien samt handverk för att sedermera i förening med fackmän, sätta i gång en kvinnlig s. k. "skolverkstad" i Helsingfors.

Önskvärdheten af en *Handbok i Kommunalkunskap för kvinnor* har likaledes diskuterats och har en jurist på föreningens uppmaning åtagit sig utarbetandet af en dylik.

Äfven uttalade sig Föreningen för *Kvinnors inväljande i fattigvårdsstyrelser* och hafva *valanvisningar för stadsfullmäktigeval* utsändts. Den af Föreningen redigerade kalendern "*Excelsior*" har äfven utgifvits 1889.

Till ett diskussionsmöte, hvars ämne var: "Vore undervisning i matlagning önskvärd och gagnelig för folkskolans flickor", voro stadens folkskollärarinnor inbjudna. Pluraliteten enades om nyttan af en dylik undervisning, hvarför en komité valdes för att uppgöra förslag rörande bästa sättet att få en dylik till stånd.

Finska Kvinnoföreningens byrå har fortsatt sin verksamhet. Arbetsgifvarnes antal har under år 1889 uppgått till 897, hvaraf 415 på tjänarinneafdelningen, de arbetssökandes till 792, deraf 576 på tjänarinneafdelningen.

Det är sålunda en liflig och mångsidig verksamhet som af den finska föreningen utvecklas.

Frankrike. Föreningen af målarinnor och bildhuggarinnor. (Union des femmes peintres et sculpteurs) i Paris har beslutat att hos undervisningsministern begära upprättandet af en särskild kurs i "Ecole des Beaux Arts" för målarinnor och bildhuggarinnor, samt att det hädanefter må tillåtas kvinnliga konstnärer att täfla om "le prix de Rome." Vid världsutställningen ha 92 kvinnor erhållit utmärkelse inom sektionen för de fria konsterna, och guldmedalj tilldelats 4 kvinnliga konstnärer.

Asien. Kvinnorörelse i Japan. Sedan Japanesiskorna kommit i beröring med och lärt känna det europeiska familjelifvet, har äfven i Japan uppstått en rörelse för att bereda kvinnan en värdigare ställning. I spetsen för denna rörelse står kejsarinnan (Haruko) själf och landet har till stor del henne att tacka för grundläggandet af talrika flickskolor, hvaraf det för närvarande eger 28,000.

Amerika. *En kvinnlig mekanisk arbetare.* Miss Nelly Patterson i Mount Carmel i Connecticut har nyligen avslutat en fyraårig lärotid på en mekanisk verkstad. Då hon vid 16 års ålder skulle välja sig en sysselsättning, var det intet af de vanliga kvinnliga yrkena, som tilltalade henne. Deremot hyste hon ett lifligt intresse för matematik, mekanik o. dyl. och ingick därför som "lärögosse" på en mekanisk verkstad. Vid slutad lärotid var det intet slags maskinarbete, som hon icke utfört.

Kvinnliga journalister äro mycket vanligare företeelser i Amerika än i Europa. I New York fins det t. o. m. en kvinnlig journalistklubb, hvars medlemmar sammantråda hvarje söndagseftermiddag för att diskutera frågor, som röra pressförhållanden. Hvarje New York-tidning har åtskilliga damer i sin tjänst. "New York World" använder 8 kvinnliga reporters, och kvinnor hafva banat sig väg till hvarje gren af den amerikanska journalismen. Literaturafdelningen i "Sunday New York Tribune", ur literär synpunkt kanske den bästa af Amerikas tidningar, skötes af miss Mackay Hutchinson, och "New York Times" börsreferent är en kvinna. "Journalismen är det enda yrke", säger en amerikansk korrespondent, "der kvinnorna äro likställda med männen — i det afseendet att de betalas lika högt för sina artiklar."

Mrs Annie Williams, trettiofem år gammal, har kontrakt på att planera sex mil af järnvägen Evansville Richmond. Kontraktet var först uppgjort med hennes man, som nu är död.

Miss Rebekah E. Roberts har erhållit tillåtelse att föra talan vid "de fader- och moderlösas domstol" i Filadelfia. Hon är den andra kvinnliga advokat som fått tillträde till denna stads domstol.

Den första indiankvinna, som tagit doktorsexamen, är Susan La Fjetche, som förra året erhöll diplom från "Womans medical college" i Filadelfia. Hennes föräldrar äro bosatta i Nebraska. Sedan hon genomgått indianskolan i Hampton, erhöll hon från "Indian association" i Connecticut hjälp att fortsätta sina medicinska studier.

Australien. *Sin första kvinnliga läkare* har Australien fått. Miss E. Constance Stove inregistrerades nyligen af medicinalstyrelsen i Melbourne såsom praktiserande läkare, efter att förut ha tjänstgjort på Nya hospitalet för kvinnor i London.

Å förbundets byrå äro under januari månad anmälda:

Arbetsgifvare: för erhållande af lärarinnor 13, lektioner 11, värdinnor och biträden i hem 2, kontors- och affärsbiträden 3, diverse tillfälligt arbete 2, s:a 31.

Arbetsökande: lärarinnor 15, lektionsgifvare 20, värdinnor och biträden i hem 6, kontors- och skrifbiträden 3, gymnaster 2, s:a 46.

Inom Sjukvården:)*

arbetsgifvare 17.

arbetsökande 3.

februari månad:

Arbetsgifvare: för erhållande af lärarinnor 9, lektioner 8, kas-sörska och kontorsbiträden 3, värdinnor, sällskap och biträden i hem 6, tillfälligt arbete 2, s:a 28.

Arbetsökande: lärarinnor 12, lektionsgifvare 10, kontors- och skrifbiträden 5, värdinnor och biträden i hem 4, s:a 31.

Inom Sjukvården:

arbetsgifvare 23.

arbetsökande 3.

mars månad:

Arbetsgifvare: för erhållande af lärarinnor 6, lektioner 5, kontors- och skrifbiträden 4, värdinnor och biträden i hem 8, lektris 1, s:a 24.

Arbetsökande: lärarinnor 18, lektionsgifvare 10, kontorister 8, värdinnor och biträden i hem 7, s:a 43.

Inom Sjukvården:

arbetsgifvare 29.

arbetsökande 2.

april månad:

Arbetsgifvare: för erhållande af lärarinnor 6, lektioner 5, kontorsbiträde 1, renskrifning och annat tillfälligt arbete 5, biträde i hem 1, s:a 18.

Arbetsökande: lärarinnor 30, lektionsgifvare 5, kontorister 4, värdinnor och biträden i hem 8, gymnast 1, s:a 48.

Inom Sjukvården:

arbetsgifvare 28.

arbetsökande 5.

*) Å detta område blir den arbetsökande vanligen upptagen blott för kortare tid.

Handarbetets Vänner,

Brunkebergstorg 18, Stockholm.

Förening för den svenska kvinnliga hemslöjdens förädling i
konstnärligt och fosterländskt syfte.

Utställning och försäljning af

Väfnader, Broderier och Spetsar.

Undervisning i gammalsvensk konstväfnad och konst-
sömnad meddelas 15 Januari till 15 Juni samt 1 September
till 15 December. Vidare underrättelser å Föreningens Byrå.

Stockholms Musik-Institut.

Undervisning meddelas uti: Pianospelning, harmonilära och tonträffning. Af-
giften per månad är: för nybörjareklassen, 2 timmars undervisning i veckan, 6 kr.
I:a kl. nedre, 2 tim. i v., 10 kr. I:a kl. öfre, 2 tim. i v., 10 kr. II:a kl. nedre
och öfre, 2 tim. i v., 15 kr. III:e kl., utbildningsklassen, 1 timmes enskild lek-
tion i v., 20 kr.

Nya anmälningar mottagas alla dagar kl. 1—2 uti Institutets lokal, Rege-
ringsgatan 61, 1 tr.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld,

f. d. elev af Kongl. Musik-Konservatorium i Stockholm, af Mary Krebs
i Dresden samt Theodor Leschetizky och Annette Essipoff i Wien.

G. A. L. Svenssons Snörmakeriaffär

rekommenderar sitt stora lager af alla slags **moderna Gar-
neringsartiklar** för **Klädningar & Kappor, Fran-
sar, Tofsar, Galler & Kordonger** för **Möbler** och **Gar-
diner** samt **Tömmar** och **Vagns-Snörmakerier.**

Beställningar å allt hvad till yrket hörer mottagas och
utföras **skyndsammast** och till **billigaste** pris.

5 Malmtorgsgatan, Stockholm.

Almedahls Fabriks Försäljnings-Magasin

(ETABLERADT 1852)

Stockholm, Brunkebergstorg,

tillhandahåller efter samma redbara principer, som allt hittills tillvunnit sig erkännande o. förtroende, fullständig sortering af

Hellinnevaror, Bomullsvaror, Broderier,

(starka, välsydda) m. m. som till

finare och enklare **UTSTYRSLAR** hörer

för Hushåll, Restaurationer, Sjukhus, Badhus, Ångbåtar

till bestämda *verkligt* billiga priser.

Giftrikt! Bolstervar, Täcktyger, Filtar, Rullgardinstyger, Flaneller.

Extra goda och billiga **Irländska Lärfts- och Batistnäsdukar.**

Proffer sändas på begäran gratis.

Praktisk Konstväfnadsskola,

37 Norrlandsgatan 37

Mottager elever, undervisar i alla slags konstväfnader samt enklare väfnad. Väfstolar med tillbehör anskaffas.

Beställningar af alla sorters konstväfnader emottagas och utföras med noggranhet till billigt pris. Diverse konstväfnader, såsom **portierer, gardiner**, bord- och serveringsdukar, parad- och badhanddukar, förkläden; flossa och kidderminstermattor m. m. finnas till salu.

Stockholm $1\frac{1}{2}$ 90.

Johanna Brunsson.

Nordisk Konst- och Slöjdställning,

9 Kungsgatan 9

erbjuder ett rikt urval af

Svenska arbeten,

Träskulptur, Målningar, Konstväfnader, Dekorationsföremål m. m.

Rosaline,

det angenämaste och bästa af hud-
försköningsmedel,

är ytterst verksamt mot fräcknar, solbränna, hetblemmor och stark rodnad i ansigtet, gör huden mjuk och hvit samt är särdeles behagligt att använda.

Säljes å **1: 25** fl. endast hos

Elin Edlund,

63 Drottninggatan 63

(Parfymhandeln.)

Profver å
Bomullsklädningsstyger och Percaler

sändas på begäran franco från

K. M. Lundbergs Bosättningsmagasin,

7 STORKYRKOBRINKEN 7,

Stockholm.

Dagnys ärade läsarinnor, beakten det praktiska i min annons!

Nedläggan ej uti illaluktande malmedel edra reparationsfärdiga strumpor — sändan äfven dem öfver sommaren till kuranstalt och I återfån dem till hösten som nya.

Pris för vidstickning af fina, väfda strumpor 95 öre, gröfre stic-kade 80 à 85 öre pr par. Ett redbart och godt arbete utlofvas.

Äfven å nya strumpor så väl som öfriga tricotvaror emottagas beställningar till moderata priser. Order från landsorten emottagas äfven och expedieras mot efterkraf.

Lotten Blanck,
 Hemstickade tricotvaror,
 Biblioteksgatan N:o 23, Stockholm.

EMMA NORDBERG & AUGUSTA PETERSONS

Undervisnings-Atelier

för

Etsning, Glas-, Porslins- och

Terracottamålning

samt Läderplastik.

Biblioteksgatan 18.

Anmälan.

Dagny, som äfven under förlidet år utgått i en för våra förhållanden stor upplaga, skall fortfarande verka för **Fredrika-Bremer-Förbundets** ändamål: "en sund och lugn utveckling af arbetet för kvinnans höjande i sedligt och intellektuellt såväl som i socialt och ekonomiskt hänseende". Hon skall äfven följa den nyare literaturen, särskildt sådana dess alster, hvilka beröra sociala och sedliga frågor, meddela kortare berättelser, biografiska och historiska utkast, öfversigter m. m.

Dagny redigeras år 1890 af fru **Amanda Kerfstedt**, biträdd af en redaktionskomité. Fru **S. L—d Adlersparre** kommer fortfarande att till redaktionens förfogande ställa sin rika erfarenhet och sitt varma intresse.

Dagny utkommer med åtta häften på två tryckark.

Priset för hel årgång blir fortfarande:

För medlemmar af förbundet . . kr. 2,50.

För icke medlemmar „ 4,00.

Förbundsmedlemmar prenumerera å **Fredrika-Bremer-Förbundets** byrå, 5 Malmtorgsgatan, personligen eller medelst postanvisning. Icke förbundsmedlemmar kunna prenumerera dels vid alla postanstalter i riket, dels på förbundsbyrån, dels äfven hos hrr bokhandlare.

Lösnummer kunna erhållas å **Fredrika-Bremer-Förbundets** byrå till ett pris af 60 öre för enkelhäfte.

Å **Fredrika-Bremer-Förbundets** byrå mottagas anmälningar till inträde i Förbundets sjuk-kassa.

Äfven personer, som icke äro medlemmar af Förbundet, kunna blifva delegare i densamma.